

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Voortgang activiteiten binnenvaart

Zaaknummer
133390

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 17 september 2024

Geachte voorzitter,

Aanleiding

In ons coalitieakkoord hebben we aangegeven de binnenvaart een belangrijke sector te vinden voor Zeeland. Wij willen vervoer over water verder faciliteren en stimuleren. Daarvoor hebben we gezamenlijk met andere partijen een actieprogramma opgesteld en bepaald wat wij als Provincie Zeeland daarin kunnen doen. Dit heeft geleid tot extra inspanningen. U heeft besloten de extra benodigde middelen hiervoor ter beschikking te stellen in de voorjaarsnota 2024.

Actieprogramma Binnenvaart Zeeland

Wij hebben de ambitie om de samenwerking met de binnenvaartsector te intensiveren en deze te stimuleren in haar groei en betekenis voor de verduurzaming van het goederentransport. De Provincie erkent daarbij de vele uitdagingen en kansen die deze branche beïnvloeden. Goede communicatie met en voorlichting aan de sector is van groot belang voor een succesvolle samenwerking. Die samenwerking moet leiden tot betere voorzieningen en omstandigheden voor de beroepsvaart zodat ze haar bijdrage aan de verduurzaming van onze maatschappij op een gedegen wijze kan uitvoeren. De Provincie wil daarom de komende jaren maximaal gaan inzetten op communicatie en voorlichting om elkaar beter te begrijpen en een gezamenlijke aanpak voor verbeteringen in de sector te ontwikkelen. Samen met binnenvaartorganisaties zoals Koninklijke Binnenvaart Nederland (KBN) en Algemene Schippersvereniging (ASV), de gemeentelijke havens, North Sea Port en Rijkswaterstaat Zee & Delta gaat de Provincie de komende jaren aan die verbeteringen werken.

Om in die samenwerking te voorzien is een actieprogramma opgesteld (zie bijlage) dat invulling geeft aan de ambitie van de Provincie en haar partners om te faciliteren in een duurzame, efficiënte en bloeiende binnenvaartsector in Zeeland. In samenwerking met de partners en de brancheorganisaties wordt uitvoering gegeven aan het actieprogramma. Iedere partner behoudt daarin haar eigen verantwoordelijkheid. De Provincie vervult een coördinerende en faciliterende rol en neemt haar verantwoordelijkheid waar nodig. Speerpunten voor de Provincie zijn in de uitvoering:

- Aanpak van het te verwachten tekort aan ligplaatsen en verbetering van binnenvaartvoorzieningen
- Energietransitie
- Digitalisering
- Communicatie & voorlichting.

Overzicht van de activiteiten

1. Modal Shift

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 in Provinciale Staten van 7 juni jongstleden is de motie nummer 34 van SP statenbreed aangenomen om te onderzoeken op welke manier de

binnenvaart een goed alternatief kan vormen voor het vrachtvervoer over de weg en welke kansen hier liggen voor Zeeland en Provinciale Staten hierover te informeren. Bij deze geven we overzicht welke stappen we naar aanleiding van de motie zetten en welke inspanningen ook al liepen.

Modal shift is het verplaatsen van goederenstromen die vervoerd worden per truck naar onder andere de binnenvaart. Zeeland Connect voert, als samenwerkingsorganisatie met financiële bijdragen van Provincie en andere partners, drie keer per jaar overleg met de verladers in de Zeeuws-Vlaanderen en met de verladers die boven de Westerschelde zijn gevestigd.

Zeeland Connect heeft met de deelnemende bedrijven in 2023/2024 voor de volgende drie Zeeuwse projecten subsidie ontvangen van het Rijk:

- MPS Onions heeft subsidie ontvangen ten behoeve van het vervoer tussen Rotterdam en Zeeland met de binnenvaart in plaats van per truck.
- Ravago Logistic heeft subsidie ontvangen ten behoeve van het vervoer per binnenvaartschip in plaats van per truck tussen Antwerpen en Terneuzen.
- Trinseo Terneuzen heeft subsidie ontvangen voor het vervoer van Antwerpen naar Terneuzen per schip in plaats van per truck.

Met de betrokken partijen en met name Zeeland Connect zijn wij in gesprek over de wijze waarop deze activiteiten verder kunnen worden versterkt. Naar aanleiding van de motie zetten we in op twee ontwikkelingen om de kansen voor groei van vervoer via de binnenvaart te vergroten:

- Zeeland Connect werkt samen met de Topsector Logistiek aan een plan van aanpak om bedrijven op de bedrijventerreinen te informeren over de kansen van modal shift.
- Zeeland Connect zal via onderzoek de kansen verkennen van de groei van het containervervoer vanuit het achterland (Brabant en Limburg).

Daarnaast biedt het kansen om via ruimtelijke ordeningsbeleid plek te creëren (en te behouden) voor watergebonden bedrijvigheid om de binnenvaart in Zeeland te bevorderen en kunnen gemeenten en Provincie meer kijken om bij voorwaarden aan bouwprojecten ook aan- en afvoer van materialen over water te stimuleren.

Wij houden u op de hoogte over de verdere inzet en ontwikkelingen ter uitvoering van uw motie.

2. Inventarisatie binnenvaartvoorzieningen Goederenvervoer Corridor Zuid

In het kader van het samenwerkingsverband Goederenvervoer Corridor Zuid waaraan wij deelnemen wordt samen met andere partners een 'Inventarisatie binnenhavenvoorzieningen en quick scan kwaliteit van de kades' uitgevoerd. Hieruit zal inzicht in de aanwezige voorzieningen worden geboden en welke verbeteringen hierop mogelijk zijn. Belangrijk hierbij is dat in vervolg hierop de gemeentelijke havenbedrijven bereid zijn om in de verbetering van binnenhavenvoorzieningen te investeren, naast de stappen die Rijkswaterstaat en North Sea Port zetten.

3. Samenwerking met de gemeenten op ligplaatsen en energietransitie

Naast Rijkswaterstaat en North Sea Port zijn de gemeenten veelal beheerder van ligplaatsen met daarbij behorende havenvoorzieningen. Voor gemeenten is beheer en onderhoud van ligplaats een relatief klein onderdeel van hun takenpakket, waardoor expertise ontbreekt. Liggelden die worden betaald, zijn ook veelal niet dekkend om beheer en onderhoud op peil te houden laat staan daar extra in te investeren. Dat is reden geweest om met de gemeenten het gesprek aan te gaan over de manier waarop wij uitbreiding van ligplaatsen kunnen stimuleren en over andere concrete acties, zoals walstroom.

Wij zijn in gesprek met het Walstroomcollectief, een samenwerkingsverband van 40 overheden en instellingen, om een regionaal abonnement af te sluiten. Het Walstroomcollectief heeft een standaard aanpak en uitvraag ontwikkeld voor de realisatie van walstroominstallaties. Dit ontzorgt de gemeenten. Ook organiseren ze zoveel mogelijk gezamenlijke inkoop.

4. Digitalisering: de Zeeuwse havens aansluiten bij de landelijke informatiesystemen (Blis, Riverguide)

Momenteel is geen enkele Zeeuwse gemeente aangesloten op de landelijke informatieplatformen. Daardoor ontbreekt het inzicht over beschikbaarheid van lig- en wachtplaatsen evenals de aanwezigheid van voorzieningen. Digitalisering kan ook een tool zijn

voor het beter benutten van kades (gebruikmaken van plannings- en reserveringsystemen), hetgeen investeringen in aanleg van nieuwe lig- en wachtplaatsen vermindert. We zijn in gesprek om de gemeenten hierop aan te sluiten en werken aan een dashboard voor binnenvaartschippers om verschillende digitale instrumenten (overzichtelijk) bij elkaar te brengen.

Schippers hebben behoefte aan een 'dashboard/digitale startpagina' die speciaal ontwikkeld is voor de binnenvaart. Dit dashboard geeft in een duidelijke structuur alle beschikbare app's van havenbeheerders weer. Inmiddels zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van Rijkswaterstaat die een pilot aan het voorbereiden zijn. Komend jaar start er een pilot. We volgen actief de ontwikkelingen en sluiten aan wanneer mogelijk.

5. Toekomstbestendig maken Kanaal door Walcheren

Dit jaar start de voorbereiding om het Kanaal door Walcheren (de vaarweg in beheer van de Provincie Zeeland) aan te passen aan de toekomstige richtlijnen voor duurzaamheid, energie, afvalverwerking, klimaatmaatregelen, enzovoort. We willen zo spoedig mogelijk deze waterweg als voorbeeldproject inrichten. We hopen zo een voorbeeldfunctie te creëren en onze ervaringen en kennis met de gemeenten te delen.

Verdere afstemming

Met North Sea Port, Rijkswaterstaat Zee & Delta en Schuttevaer voeren we iedere zes weken afstemmingsoverleg. Het doel is dit jaar ook twee of drie jaarlijks afstemmingsoverleg met de gemeentelijke havenautoriteiten te voeren. Met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voeren we overleg om de mogelijkheden voor structurele samenwerking te realiseren.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. actieprogramma binnenvaart Zeeland

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.